

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЯК ПРОЦЕС

Попова С.В., здобувач вищої освіти

popova2020.9203670@student.karazin.ua

Науковий керівник: Кононенко Я.В., к.е.н., доцент

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Управління виникає тоді, коли керівник приймає рішення, коли розробляється новий порядок відносин між елементами системи для подолання проблемної ситуації, коли встановлюються нові зв'язки між структурними підрозділами, пов'язані з модифікацією організаційної структури.

Відомо, що управління організацією – це безперервний процес впливу на продуктивність працівника, групи або організації в цілому для досягнення найкращих результатів з позиції поставленої мети [1]. Важливо розуміти, що управління не охоплює всю діяльність організації для досягнення остаточної мети. Воно лише включає в себе функції та дії, пов'язані з координацією та сприянням взаємодії всередині організації, особливо щодо виробництва та інших видів діяльності. Тому управління розглядається як послідовний процес, оскільки спрямований на досягнення цілей шляхом систематичних і запланованих кроків, а не випадковою дією. Акцентуємо увагу на той факт, що функції визначають характер управлінської діяльності у різних типах організацій та притаманні будь-якій організації. Різні автори наводять різні класифікації загальних функцій.

А. Файоль виділив такі:

планування ⇔ організаційну діяльність ⇔ розпорядництво ⇔
координування ⇔ контролювання

Деякі науковці представляли шість функцій: планування, організаційну діяльність, координування, стимулювання, регулювання та контролювання. Мескон, Альберт, Хедоурі пропонували розглядати чотири функції: планування, організаційну діяльність, мотивування і контролювання [2]. Основні функції менеджменту набувають конкретного значення та специфіки лише в контексті управління конкретними об'єктами, процесами та складовими виробничо-господарської діяльності. Функції, такі як планування, організація, мотивування, контроль та регулювання, розглядаються як загальні, оскільки вони використовуються у більшості управлінських завдань і виконуються послідовно в процесі вирішення цих завдань.

Основною метою діяльності підприємства має бути задоволення потреб споживача при раціональному, ефективному використанні ресурсів з метою отримання максимального прибутку, процвітання підприємства шляхом просування своєї продукції. Однак більшість керівників протягом останніх років характеризують процес функціонування свого підприємства як виживання, наголошуючи, що економічні труднощі і невизначеність майбутнього не дозволяють здійснювати довгостроковий прогноз розвитку підприємства та формування моделі його функціонування [3].

Наразі немає загального показника або підходу для визначення та оцінювання ефективності управління, хоч і вказують у літературі як вітчизняній, так і зарубіжній дослідники на різні критерії для оцінки різних аспектів управління підприємством. Ефективність менеджменту є комплексним поняттям, що поєднує у складному взаємозв'язку економічну, організаційну та соціальну ефективності. Економічна ефективність виражається показниками, які відображають результати господарської діяльності (прибуток, рентабельність тощо) та функціонування системи менеджменту. Організаційна складова відображає характеристики організаційної структури, якість управлінських рішень, організаційні зміни. Водночас до соціальної ефективності можна віднести поліпшення умов праці, підвищення соціальної активності колективу, соціально-психологічний клімат у колективі тощо [4]. Ці показники дозволяють визначити та оцінити ефективність управління в сучасних умовах. До речі, обрані показники ефективності управління можуть змінюватися через необхідність та конкретизувати ефективність інших напрямів системи управління.

Також, успішне управління організацією вимагає постійного вдосконалення та навчання, оскільки бізнес-середовище постійно змінюється. Різкі зміни в ринкових тенденціях та процеси цифрової трансформації різко перетворюють традиційну структуру та звичаї сучасних підприємств. Тому керівництво змушене вирішувати нові завдання, відповідаючи такі питання:

- Як забезпечити гнучкість операцій підприємства та швидку адаптацію до нових ринкових умов?
- Як підвищити рівень лояльності клієнтів та передбачати їх поточні потреби?
- Як зробити якість продукції/послуг на найвищому рівні?
- Як забезпечити прозорість у веденні бізнес-процесів та

ефективний контроль над їх результатами?

Один з ефективних методів досягнення вищого рівня управлінської ефективності на сучасних підприємствах - це впровадження та використання методів креативного менеджменту.

Поняття креативності охоплює творчий потенціал індивіда та його здатність продукувати принципово нові ідеї. Первинна креативність передбачає створення унікального за своїми властивостями товару, вторинна – полягає у багатоетапній реалізації технологічного процесу із додаванням своєрідних рис творчості [5].

Креативне мислення ґрунтується на здібності індивіда керувати власним творчо-розумовим процесом та розширювати за рахунок натхнення ustaleni межі звичної діяльності, генеруючи унікальні товарно-ціннісні пропозиції [5]. Отже, управління організацією як процес - це послідовність взаємозв'язаних дій та етапів, спрямованих на досягнення цілей організації або підприємства. Цей процес включає в себе такі ключові складові: планування, організація, мотивування, контроль та регулювання. Ефективність управління представляє з себе вимір, який вказує наскільки успішно досягаються цілі в організації. Вона відображає, наскільки ефективно використовуються ресурси, як добре виконуються функції керівництва, та як швидко реагує організація на зміни у своєму оточенні. Ефективність управління може бути виміряна такими показниками: економічний, організаційний та соціальний. При змінах умов управління, економічних змінах в країні чи світу важливо адаптуватися до цих та інших змін, а саме використовувати креативне мислення завдяки якому організація буде залишатися на плаву.

Література.

1. Веснін В. Р. Менеджмент: підручник 3-тє вид., перероб. та допов. ТК Велбі, Проспект, 2006. 504 с.
2. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2017. 267 с. URL: [gutorova_o_o_menedzhment_organizatsiyi.pdf](#) (дата звернення: 03.11.2023).
3. Духоніна О., Горянський П. Управління підприємствами в сучасних умовах. *Фінансова газета*. 2015. № 10. с. 96.
4. Кравчик Ю., Польова Н., Каткова Т. Діагностика ефективності системи управління організацією. *Innovation and Sustainability*. 2022. №3, с. 87–94. URL: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.87.94> (дата звернення: 03.11.2023).
5. Свидрук І. І. Креативний менеджмент як передумова ефективного розвитку економіки знань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. №3. с. 29-32. URL: [8.pdf](#) (дата звернення: 03.11.2023).